

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 9 2021

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Skatterätt.....	2
EU-DOMSTOLEN.....	4
Avgöranden rörande Sverige	5
Förslag till avgöranden rörande Sverige	5
Institutionell rätt och allmänna principer	5
Polsk justitieminister, som samtidigt är riksåklagare, får inte förordna domare att tjänstgöra i högre rätt i brottmål, när ministern när som helst kan återkalla förordnandet	5
Ungern fälls för fördragsbrott för att ha gjort det straffbart att organisera verksamhet som möjliggör för personer som saknar asylskäl att ansöka om asyl	6
Processrätt.....	6
Skyldighet att säkerställa tolkningens kvalitet i brottmål, och om möjligheterna till överprövning av underinstans beslut att begära förhandsavgörande	6
Skatterätt.....	8
Konkurrensrätt m.m.....	8
Nederländsk domstol behörig att pröva konkurrensrättsliga överträdelse som ägt rum före ikraftträdandet av förordning nr 1/2003 trätt i kraft	8
Inre marknaden och fri rörlighet	10
Straff- och civilrättsligt samarbete	10
Irland skyldigt enligt övergångsbestämmelser att genomföra förfaranden för överlämning enligt en europeisk arresteringsorder till Förenade kungariket.....	10
Informationssamhället.....	12
Arbetsrätt	12
Jourtjänstgöring under vilken arbetstagaren har rätt att utöva annan yrkesverksamhet inte arbetstid.....	12
Konsumenträtt.....	14
Müsli (och andra livsmedel som kan tillagas på olika sätt) får inte deklarerars med näringsvärde efter tillagning	14
Migrationsrätt	16
Tyskland tillåts att bevilja flyktingstatus till att omfatta barn till förälder som lämnats sådan status.....	16
Miljörätt	17
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	17
NYA MÅL.....	17
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	17

Mål under handläggning	17
FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET	17
En ny konsumentköplag – lagrådsremiss	17
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång – lagrådsremiss	18
Granskning av utländska direktinvesteringar, SOU 2021:87	18

INLEDNING

Välkommen till det sista numret av Nyhetsbrevet som ges ut under detta år; nummer 10 för året kommer i januari 2022. Den sorgesamma utvecklingen i den europeiska integrationens mindre entusiastiska stater Polen och Ungern tar tyvärr inte någon paus. Två avgöranden i denna serie redovisas under rubriken Institutionell rätt och allmänna principer. Ett tredje, som dock för det goda med sig att det klargör vad som gäller dels när en lägre domstols beslut att begäran förhandsavgörande överklagas, dels i fråga om en brottmålsdomstols skyldighet att säkerställa en adekvat tolkning för den tilltalade, rapporteras under processrätt. Ett klargörande som vilar på den lägre domstolens initiativ att istället för att avbryta sin begäran om förhandsavgörande om tolkningen kvalitet av det skälet att beslutet om begäran upphävts av Ungerns högsta domstol, helt enkelt kompletterade sin begäran med frågor om dels rättsverkningarna av ett sådant upphävande, dels huruvida det var förenligt med artikel 267 FEUF att vidta disciplinåtgärder mot en domare som begär förhandsavgörande.

Möjligen kan denna något dystra betraktelse över unionens ställning något motverkas med rapportering om livsmedelsinformation, under rubriken ”Müsli (och andra livsmedel som kan tillagas på olika sätt) får inte deklarerars med näringsvärde efter tillagning”? Annars kanske läsaren kan glädjas åt en nyhet i formen för detta alster, i det att det under rubriken DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN införts ett nytt avsnitt med underrubriken Mål under handläggning, denna gång med bara två hänvisningar? I alla händelser önskas en God Jul och ett Gott Nytt År, för dem som så önskar, och i annat fall Goda helger.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Skatterätt

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 2 november 2021 dom i mål nr 2118-19, angående **frågan om mervärdesskatt vid import ska tas ut när varor förts in till Sverige från en plats utanför EU via ett annat EU-land utan att deklarerars i något av länderna och denna bristande efterlevnad av tullagstiftningen konstateras här.**

Vid import av varor till Sverige från ett land utanför EU påförs som huvudregel tull och mervärdesskatt. Tull påförs av Tullverket och mervärdesskatt av antingen Tullverket eller Skatteverket. Vid bristande efterlevnad av skyldigheter enligt tullagstiftningen, t.ex. felaktigt transiteringsförfarande, uppkommer en tullskuld. Som

huvudregel uppkommer tullskulden i det land där de omständigheter som förorsakar skulden uppstår. Om tullskulden är lägre än 10 000 euro anses tullskulden enligt artikel 87.4 i förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (unionstullkodex) uppkomma i det land där den bristande efterlevnaden konstateras. Om en tullskuld uppkommer är det som regel den som är betalningsskyldig för tullen som också är skattskyldig för mervärdesskatt.

W.K. driver en butik där han säljer bl.a. smycken i guld. Under 2017 lät han föra in guld från Dubai till Sverige via Danmark utan att deklarerat importen i något av länderna. Först efter varornas ankomst till Sverige lämnades en tulldeklaration in till Tullverket. Tullsatsen för guld var 0 procent och eftersom tullskulden därmed understeg 10 000 euro ansåg Tullverket att den hade uppkommit i Sverige. Tullverket fastställde tullskulden till 0 kr samt beslutade att W.K. skulle betala mervärdesskatt med 162 500 kr. W.K. överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Malmö som upphävde det med motiveringen att artikel 87.4 i unionstullkodexen inte kan tillämpas i förhållande till varor som inte är belagda med tull. Tullverket överklagade domen till Kammarrätten i Göteborg som biföll överklagandet och fastställde myndighetens beslut.

Frågan i målet är om mervärdesskatt vid import ska tas ut när varor förts in till Sverige från en plats utanför EU via ett annat EU-land utan att deklarerats i något av länderna och denna bristande efterlevnad av tullagstiftningen konstateras här.

Högsta förvaltningsdomstolen har vilandeförklarat målet i avvaktan på EU-domstolens avgörande i målet VS, C-7/20, EU:C:2021:161.

Enligt 1 kap. 1 § första stycket 3 mervärdesskattelagen (1994:200) ska mervärdesskatt betalas vid sådan import av varor som är skattepliktig. Med import förstås enligt 2 kap. 1 a § att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EU. Vid import inträder skattskyldigheten enligt 1 kap. 5 § vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull hade förelegat. Bestämmelserna motsvaras närmast av artiklarna 60, 70 och 71 i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG). Av artiklarna 60 och 70 i direktivet framgår att import av varor som huvudregel ska anses äga rum i den medlemsstat inom vars territorium varorna befinner sig när de förs in i unionen och att den beskattningsgrundande händelsen ska anses inträffa och mervärdesskatten bli utkrävbar vid den tidpunkt då importen av varorna äger rum. I artikel 71.1 andra stycket anges att om de importerade varorna är föremål för tullar ska den beskattningsgrundande händelsen anses inträffa och mervärdesskatten bli utkrävbar när den avgiftsgrundande händelsen för dessa tullar inträffar respektive när tullarna blir utkrävbara. Om varorna inte är föremål för tullar ska medlemsstaterna enligt artikel 71.2 tillämpa gällande tullbestämmelser vad beträffar den beskattningsgrundande händelsen och den tidpunkt då mervärdesskatten blir utkrävbar.

Enligt 2 § ska mervärdesskatt inte tas ut enligt tullagen utan i enlighet med skatteförfarandelagen (2011:1244), bl.a. om deklaranter eller, om deklaranter är ett ombud, den för vars räkning ombudet handlar är registrerad till mervärdesskatt i Sverige vid tidpunkten för beslutet om fastställande av tull och agerar i egenskap av beskattningsbar person enligt mervärdesskattelagen vid importen.

Enligt såväl mervärdesskattelagen som mervärdesskattedirektivet är skattskyldighetens inträde vid import kopplad till vad som gäller enligt tullregleringen.

Så är fallet oavsett om de importerade varorna är föremål för tull. EU-domstolens mål VS gällde tolkningen av artikel 71.1 andra stycket i mervärdesskattedirektivet i ett fall där ett fordon hade förts in till Tyskland från Turkiet via andra medlemsstater. De tyska myndigheterna konstaterade att tullagstiftningen inte hade efterlevts och att en tullskuld hade uppkommit. Eftersom tullskulden understeg 10 000 euro ansåg myndigheterna att skulden hade uppkommit i Tyskland. Frågan i målet var om även mervärdesskatteskulden hade uppkommit där. I sin dom fann EU-domstolen att när en skyldighet enligt unionens tullagstiftning inte har iakttagits kan det, utöver en tullskuld, uppkomma ett krav på mervärdesskatt i den medlemsstat där regelöverträdelsen konstaterades även om varorna fysiskt har förts in i unionen via en annan medlemsstat. Detta förutsätter dock att varorna har släppts ut på unionsmarknaden och var avsedda för konsumtion i den medlemsstat där överträdelsen konstaterades (punkterna 30, 31 och 36 med hänvisningar till tidigare rättspraxis).

Allmänna ombudet anser att ordalydelsen i 2 kap. 1 a § mervärdesskattelagen gör att den bestämmelsen inte kan tolkas i enlighet med mervärdesskattedirektivet och EU-domstolens praxis. I paragrafen anges att med import avses att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EU och enligt allmänna ombudet betyder detta att införseln ska ha skett direkt till Sverige. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att något sådant krav inte finns uttryckt i bestämmelsen. Något hinder mot att tolka den EU-konformt finns därför inte. I ett fall som det nu aktuella uppkommer alltså skyldigheten att betala mervärdesskatt i den medlemsstat där den bristande efterlevnaden av tullagstiftningen har konstaterats, förutsatt att varorna har släppts ut på unionsmarknaden i den staten. Det gäller även om varorna har förts in dit via en annan medlemsstat. Utredningen får anses visa att guldlet direkt efter införseln till Danmark fördes vidare till destinationslandet Sverige där det var avsett för konsumtion. Vid sådant förhållande får guldlet anses ha släppts ut på unionsmarknaden i Sverige och skyldigheten att betala mervärdesskatt har därmed inträtt här. Mervärdesskatt ska inte tas ut enligt tullagen om det finns en deklarant och denne är registrerad till mervärdesskatt i Sverige vid tidpunkten för beslutet om tull och agerar i egenskap av beskattningsbar person enligt mervärdesskattelagen. W.K. hade innan Tullverket fattade sitt beslut inkommit med en deklaration och det fanns således en deklarant vid den tidpunkten. Annat har inte framkommit än att W.K. då var registrerad till mervärdesskatt i Sverige och agerade i egenskap av beskattningsbar person vid importen. Mot bakgrund av detta ska mervärdesskatt inte fastställas med tillämpning av tullagen. Det var således fel av Tullverket att besluta om mervärdesskatt (se HFD 2021 ref. 54, punkt 28). Överklagandet ska därför bifallas och Tullverkets beslut om mervärdesskatt upphävas.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1-30 november 2021 meddelat [32 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [7 domar](#) från stora avdelningen. Ingen av dessa 46 domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol eller talan om fördragsbrott mot Sverige. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [11 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[Polisk justitieminister, som samtidigt är riksåklagare, får inte förordna domare att tjänstgöra i högre rätt i brottmål, när ministern när som helst kan återkalla förordnandet](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 16 november 2021 i målen C-748/19–C-754/19, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim, prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Okręgowy w Warszawie (regionala domstolen i Warszawa, Polen), angående tolkningen av artikel 19.1 andra stycket FEU, jämförd med artikel 2 FEU samt artikel 6.1 och 6.2 i direktiv (EU) 2016/343 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden.

Den hänskjutande domstolen prövar sju brottmål som tilldelats dess tionde avdelning för överklaganden i brottmål. Den ställde ett antal frågor, av vilka endast den första frågan prövades. Den avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 19.1 andra stycket FEU, jämförd med artikel 2 FEU samt artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 2016/343, ska tolkas så, att de utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka justitieministern i en medlemsstat, på grundval av kriterier som inte offentliggörs, dels får förordna en domare från en annan domstol att tjänstgöra vid en högre brottmålsdomstol på viss tid eller tillsvidare, dels **när som helst får avsluta ett sådant förordnande genom ett icke motiverat beslut**, oberoende av om förordnandet gäller för viss tid eller tillsvidare.

EU-domstolen framhöll inledningsvis att det ankommer på de nationella domstolarna och på EU-domstolen att i enlighet med artikel 19 FEU, som ger uttryck för det värde som **rättsstaten** utgör enligt artikel 2 FEU, säkerställa att unionsrätten tillämpas fullt ut i samtliga medlemsstater och att säkerställa domstolsskyddet för enskildas rättigheter enligt unionsrätten. Domstolar som den hänskjutande domstolen ingår i det polska rättsmedelssystemet inom "de områden som omfattas av unionsrätten", i den mening som avses i artikel 19.1 andra stycket FEU. En grundförutsättning för att detta krav på effektivt domstolsskydd enligt artikel 19.1 andra stycket FEU ska kunna säkerställas av sådana domstolar är att deras **oavhängighet** upprätthålls, vilket bekräftas i artikel 47 andra stycket i stadgan. Iakttagande av oavhängighetskravet innebär att bestämmelserna om förordnande av domare att tjänstgöra vid annan domstol måste innehålla de **skyddsregler som behövs för att helt förhindra risken för att sådana bestämmelser används som ett system för politisk kontroll** över innehållet i domstolarnas avgöranden. Det är förvisso riktigt att medlemsstaterna får tillämpa ett system enligt vilket domarna i tjänstens intresse kan förordnas att tillfälligt tjänstgöra vid en annan domstol. Oavhängighetskravet innebär emellertid att bestämmelserna om förordnande av domare att tjänstgöra vid annan domstol måste innehålla de skyddsregler som behövs för att helt förhindra risken för att sådana bestämmelser används som ett system för politisk kontroll över innehållet i domstolarnas avgöranden. För att undvika godtycklighet och risken för manipulation

måste ett beslut om förordnande av en domare att tjänstgöra vid annan domstol och det beslut genom vilket förordnandet avslutas, särskilt när det är fråga om ett förordnande att tjänstgöra vid en högre instans, fattas på grundval av kriterier som är kända i förväg, och vara vederbörligen motiverat. Den möjlighet som justitieministern har att när som helst avsluta en domares förordnade om tjänstgöring vid annan domstol, i synnerhet när det gäller ett förordnande om tjänstgöring vid en högre instans, skulle kunna ge en enskild intryck av att den förordnade domaren, som ska pröva den enskildes fall, i sin bedömning påverkas av risken att förordnandet kan komma att avslutas.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Ungern fälls för fördragsbrott för att ha gjort det straffbart att organisera verksamhet som möjliggör för personer som saknar asylskäl att ansöka om asyl](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 16 november 2021 i mål C-821/19, kommissionen mot Ungern, bifallit kommissionens talan om att förklara att Ungern har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 8.2, artikel 12.1 c, artikel 22.1 och artikel 33.2 i direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd och artikel 10.4 i rådets direktiv 2013/33/EU om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Se även "Irland skyldigt enligt övergångsbestämmelser att genomföra förfaranden för överlämning enligt en europeisk arresteringsorder till Förenade kungariket".

Processrätt

[Skyldighet att säkerställa tolkningens kvalitet i brottmål, och om möjligheterna till överprövning av underinstans beslut att begära förhandsavgörande](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 23 november 2021 i mål C-564/19, prövat en begäran om förhandsavgörande från Pesti Központi Kerületi Bíróság (Distriktsdomstolen i Pest, Ungern), angående tolkningen av artikel 5.2 i direktiv 2010/64/EU om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden, artiklarna 4.5 och 6.1 i direktiv 2012/13/EU om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden, artiklarna 6.1 och 19.1 andra stycket FEU, artikel 267 FEUF och artikel 47 i stadgan. Målet rör dels medlemsstaternas skyldighet att säkerställa kvaliteten på tolkning, dels möjligheterna till överprövning av ett beslut att begära förhandsavgörande.

IS, som är svensk medborgare med turkiskt ursprung, lagfördes för överträdelse av de bestämmelser i ungersk rätt som reglerar förvärv eller transport av skjutvapen eller ammunition. Rättegångsspråket är ungerska. IS är i behov av tolk. IS greps i Ungern och hördes som "misstänkt". IS begärde att få biträdas av en advokat och en tolk. Under förhöret, som advokaten inte kunde närvara vid, underrättades IS om de misstankar som riktades mot honom. IS vägrade att uttala sig med motiveringen att han inte kunde rådgöra med sin advokat. Under förhöret användes en svenskspråkig tolk. Det är inte klart hur tolken hade valts ut eller hur dennes kompetens kontrollerades, eller om tolken och IS förstod varandra. IS försattes på fri fot efter förhöret. Han torde uppehålla sig utanför Ungern och den post som skickats till den

tidigare angivna adressen har återsänts med angivelsen "inte uthämtad". Den tilltalades närvaro under det rättsliga förfarandet är endast obligatorisk vid förberedelsen till förhandling. Det är endast möjligt att utfärda en nationell arresteringsorder eller en europeisk arresteringsorder i de fall där den tilltalade kan bli dömd till en frihetsberövande påföljd. Åklagaren har endast yrkat på böter, varför domstolen är skyldig att fortsätta handläggningen i IS utelämnat om han inte inställer sig. **Förhandsavgörande begärdes angående bl.a. frågan om skyldigheten att säkerställa att tolkning sker på ett effektivt sätt.**

Åklagaren överklagade emellertid beslutet att begära förhandsavgörande till Högsta domstolen, som slog fast att begäran om förhandsavgörande var rättsstridig i huvudsak av det skälet att de frågor som ställts inte var relevanta för utgången i det nationella målet. **Den hänskjutande domstolen beslutade därför att komplettera sin begäran med en fråga rörande möjligheterna för högre instans att överpröva ett beslut att begära förhandsavgörande på de grunder som var aktuella.**

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att en nationell domstol som har att pröva ett mål har, när det i målet uppkommer en fråga om unionsrättens tolkning eller giltighet, en **möjlighet eller en skyldighet att begära att EU-domstolen meddelar förhandsavgörande och denna möjlighet eller skyldighet får inte inskränkas genom nationella författningsregler eller regler i rättspraxis** (dom av den 5 april 2016, PFE, C-689/13, EU:C:2016:199, punkt 34). Även om artikel 267 FEUF inte utgör hinder för att ett beslut om hänskjutande överklagas till domstol enligt nationell rätt, är ett avgörande från en högsta domstolsinstans, genom vilket en begäran om förhandsavgörande förklaras vara rättsstridig på grund av att de frågor som ställts inte är relevanta och nödvändiga för att avgöra det nationella målet, oförenligt med denna artikel, eftersom bedömningen av dessa omständigheter omfattas av EU-domstolens exklusiva behörighet att avgöra om tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning. **Principen om unionsrättens företräde** innebär att en **lägre domstolsinstans ska underlåta att tillämpa ett avgörande från den berörda medlemsstatens högsta domstol** om den anser att avgörandet inkräktar på den behörighet som tillkommer nationella domstolar enligt artikel 267 FEUF och följaktligen kan medföra att samarbetet mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna inom ramen för systemet med begäran om förhandsavgörande blir mindre effektivt. **Artikel 267 FEUF** ska därmed tolkas så, att den **utgör hinder** för att en medlemsstats **högsta domstol**, efter ett överklagande i lagens intresse, **slår fast att en begäran om förhandsavgörande** som har ingetts till EU-domstolen av en lägre instans med stöd av nämnda bestämmelse **är rättsstridig**, på grund av att de frågor som ställts inte är relevanta och nödvändiga för att avgöra det nationella målet, dock utan att detta påverkar rättsverkningarna av beslutet om hänskjutande, och, **principen om unionsrättens företräde innebär att den lägre instansen är skyldig att underlåta att tillämpa** ett sådant avgörande från den nationella högsta domstolen. **Artikel 267 FEUF** ska vidare tolkas så, att den **utgör hinder för att ett disciplinärt förfarande inleds mot domaren vid en nationell domstol på grund av att vederbörande har framställt en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen** i enlighet med denna bestämmelse.

Vad gäller **frågan om tolkning**, preciserade EU-domstolen att den avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 5 i direktiv 2010/64 ska tolkas så, att den innebär att

medlemsstaterna är skyldiga att upprätta ett register över självständiga översättare och tolkar eller att **försäkra sig om att det går att kontrollera huruvida den tolkning som gjorts i ett rättsligt förfarande håller den kvalitet som krävs**. Enligt artikel 5.1 i direktiv 2010/64 är medlemsstaterna **skyldiga att vidta ”konkreta åtgärder”** för att **säkerställa att den tolkning som tillhandahålls håller en ”tillräckligt hög kvalitet”**. I artikel 5.2 i direktivet föreskrivs att ”medlemsstaterna [ska] **sträva** efter att upprätta ett eller flera register över självständiga översättare och tolkar som har lämpliga kvalifikationer”. Kraven på en **rättvis rättegång** medför att det ska **säkerställas att den tilltalade får kännedom om det som han eller hon är anklagad för och kan utöva sin rätt till försvar**. De behöriga myndigheternas skyldighet är således inte begränsad till att utse en tolk. När de väl har underrättats om att problem uppstått i ett visst fall ankommer det dessutom på dem att göra en **kvalitetskontroll** av tolkningen. Den omständigheten att de nationella domstolarna inte har prövat påståenden om att en tolk inte har fullgjort sitt uppdrag på ändamålsenligt sätt kan nämligen innebära ett åsidosättande av **rätten till försvar**. EU-domstolen hänvisade i dessa delar till avgöranden från Europadomstolen. **Artikel 5 i direktiv 2010/64** ska följaktligen tolkas så, att den **innebär att medlemsstaterna är skyldiga att vidta konkreta åtgärder för att säkerställa att den tolkning och översättning som tillhandahålls håller tillräckligt hög kvalitet** för att den misstänkte eller tilltalade ska kunna **förstå vad han eller hon anklagas för och för att tolkningen ska kunna prövas** av de nationella domstolarna. Vidare ska **artikel 2.5 i direktiv 2010/64 och artiklarna 4.5 och 6.1 i direktiv 2012/13, jämförda med artikel 48.2 i stadgan**, tolkas så, att de **utgör hinder för att en person döms i sin utevaro**, när vederbörande, på grund av en icke ändamålsenlig tolkning, **inte har underrättats om anklagelsen mot honom eller henne på ett språk som han eller hon förstår eller när det är omöjligt att fastställa kvaliteten** på den tolkning som har tillhandahållits och det således är omöjligt att fastställa om den berörda personen har underrättats om anklagelsen mot honom eller henne på ett språk som han eller hon förstår.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Skatterätt

Konkurrensrätt m.m.

[Nederländsk domstol behörig att pröva konkurrensrättsliga överträdelser som ägt rum före ikraftträdandet av förordning nr 1/2003 trätt i kraft](#)

EU-domstolen, andra avdelningen, har i dom den 11 november 2021 i mål C-819/19, Stichting Cartel Compensation och Equilib Netherlands, prövat en begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Amsterdam (Amsterdams domstol, Nederländerna) angående tolkningen av artiklarna 81, 84 och 85 EG, artikel 53 i EES-avtalet och artikel 6 i förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 [EG]. Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Stichting Cartel Compensation (nedan kallat SCC) och Equilib Netherlands BV (nedan kallat Equilib) och, å andra sidan, ett stort antal flygbolag,

däribland SAS. Målet rör ersättning för den skada som vållats genom att dessa flygbolag åsidosatt artikel 81 EG.

SCC och Equilib är juridiska personer med hemvist i Nederländerna och som har bildats i syfte att i domstol erhålla ersättning för skada till följd av överträdelse av konkurrensrätten, väckte talan vid den hänskjutande domstolen och yrkade att denna domstol dels skulle fastställa att svarandena i det nationella målet, genom att mellan åren 1999 och 2006 koordinera sin prispolitik avseende flygfraktstjänster, hade agerat rättsstridigt gentemot de varustransportörer som köpt dessa tjänster, dels förplikta dessa flygbolag att solidariskt ersätta hela den skada som dessa varustransportörer lidit av detta beteende, jämte ränta. Transportörerna hade överfört sina krav på ersättning för denna skada till SCC och Equilib. Samtliga svarandebolag har i lagakraftvunna beslut från kommissionen och tribunalen befunnits skyldiga till kartellverksamhet och ålagts böter. Målen väcker frågan **huruvida den är behörig att tillämpa förbudet i artikel 81.1 EG på de beteenden som svarandena i det nationella målet har gjort sig skyldiga till före den 1 maj 2004 på flyglinjer mellan flygplatser belägna inom unionen och flygplatser belägna utanför EES, före den 19 maj 2005 på flyglinjer mellan flygplatser belägna i länder som är parter i EES-avtalet men inte i medlemsstater, och tredjeländer, och före den 1 juni 2002 på flyglinjer mellan flygplatser belägna i unionen och flygplatser i Schweiz.**

Den hänskjutande domstolen menar att artiklarna 81.1 och 82 har direkt effekt i förhållanden mellan enskilda personer. Dess behörighet att tillämpa artikel 81 EG är endast begränsad i de fall då det fortfarande är möjligt att bevilja undantag enligt artikel 81.3 EG. Så är inte fallet här. Den menar därför att den är behörig att i efterhand pröva de beteenden som är i fråga i det nationella målet. Då domstolar i Förenade kungariket intagit motsatt hållning begärdes förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att tolkningsfrågan ställts för att få klarhet i huruvida artiklarna 81, 84 och 85 EG samt artikel 53 i EES-avtalet ska tolkas så, att en nationell domstol är behörig att tillämpa artikel 81 EG eller artikel 53 i EES-avtalet i en privaträttslig tvist avseende en skadeståndstalan som väckts vid nämnda domstol efter det att förordning nr 1/2003 trätt i kraft, på företags beteende inom luftfartssektorn mellan en medlemsstat och ett annat tredjeland än Schweiz, som ägt rum före den 1 maj 2004, på företags beteende inom luftfartssektorn mellan en medlemsstat och Schweiz, som ägt rum före den 1 juni 2002, och på företags beteende inom luftfartssektorn mellan en EES-medlemsstat som inte är en medlemsstat och ett tredjeland, som ägt rum före den 19 maj 2005, även om inget beslut antagits med stöd av artikel 84 EG eller artikel 85 EG av medlemsstaternas myndigheter eller av kommissionen vad avser dessa beteenden.

Domstolen framhöll att var och en har rätt att inför domstol åberopa att artikel 81.1 EG har åsidosatts och därmed att en överenskommelse eller ett förfarande som är förbjudet enligt denna bestämmelse är ogiltigt, i enlighet med artikel 81.2 EG, liksom att begära ersättning för uppkommen skada när det föreligger ett orsakssamband mellan nämnda skada och denna kartell eller detta förfarande. När det gäller en talan om skadestånd för överträdelse av unionens konkurrensregler som väckts vid de nationella domstolarna, **säkerställer en sådan talan den fulla verkan av artikel 81 EG**, däribland den ändamålsenliga verkan av förbudet i punkt 1 i samma artikel, och således förstärker den verkningfulla karaktären av unionens konkurrensregler,

eftersom denna talan kan avskräcka från sådana, ofta hemliga, avtal eller förfaranden som kan begränsa eller snedvrída konkurrensen. **De nationella domstolarna är således behöriga att tillämpa artikel 81 EG bland annat i privaträttsliga tvister, eftersom denna behörighet följer av artikelns direkta effekt.**

De nationella domstolarnas **möjlighet att utöva denna behörighet kan emellertid begränsas, bland annat av rättssäkerhetsprincipen**, och i synnerhet av behovet av att **förhindra** att dessa domstolar och enheter som har anförtrotts det administrativa genomförandet av unionens konkurrensregler meddelar **motstridiga avgöranden**. De avtal som förelåg innan förordning nr 17 trädde i kraft och som anmäldes till kommissionen i enlighet med bestämmelserna i denna förordning var provisoriskt giltiga, vilket innebar att de nationella domstolarna, i avsaknad av ett beslut från kommissionen eller medlemsstaternas myndigheter i enlighet med bestämmelserna i nämnda förordning, inte kunde ogiltigförklara dessa avtal med stöd av artikel 81.2 EG. Denna **provisoriska giltighet blev nödvändig** på grund av att det i förordning nr 17 föreskrevs en möjlighet för kommissionen att retroaktivt förklara att artikel 85.1 i EEG-fördraget (senare artikel 81.1 EG) inte är tillämplig på nämnda avtal och att det skulle ha stridit mot den allmänna rättssäkerhetsprincipen att ogiltigförklara dessa avtal redan innan det var möjligt att veta om artikel 85 i EEG-fördraget var tillämplig på avtalen eller inte. Förordning nr 1/2003, som blivit tillämplig, innehåller emellertid inga sådana bestämmelser. Under dessa omständigheter utgör den av den hänskjutande domstolen åberopade omständigheten att inget beslut enligt artiklarna 84 eller 85 EG har fattats avseende dessa beteenden **inte hinder för att den nationella domstolen kan tillämpa artikel 81 EG på nämnda beteenden för att bedöma huruvida det föreligger en överträdelse av sistnämnda artikel och, i förekommande fall, besluta om ersättning för den skada som följer därav.** Frågan besvarades därmed nekande.

Inre marknaden och fri rörlighet

Straff- och civilrättsligt samarbete

[Irland skyldigt enligt övergångsbestämmelser att genomföra förfaranden för överlämning enligt en europeisk arresteringsorder till Förenade kungariket](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 16 november 2021 i mål C-479/21 PPU, Governor of Cloverhill Prison, prövat en begäran om förhandsavgörande från Supreme Court (Högsta domstolen, Irland) angående tolkningen av artikel 50 FEU, artikel 217 FEUF, protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan. Begäran har framställts i samband med verkställighet i Irland av två europeiska arresteringsorder som rättsliga myndigheter i Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland

utfärdat mot SD för verkställighet av en straffrättslig påföljd och mot SN för lagföring i brottmål.

Den 9 september 2020 greps SD i Irland med stöd av en europeisk arresteringsorder som utfärdats av rättsliga myndigheter i Förenade kungariket den 20 mars 2020 för verkställighet av ett fängelsestraff på 8 år. SN greps i Irland den 25 februari 2021 med stöd av en europeisk arresteringsorder som samma myndigheter hade utfärdat den 5 oktober 2020 i syfte att inleda ett straffrättsligt förfarande. De berörda personerna frihetsberövades i Irland i avvaktan på ett beslut om att överlämna dem till myndigheterna i Förenade kungariket och är för närvarande frihetsberövade. SD och SN ingav den 16 februari 2021 respektive den 5 mars 2021 en begäran om utredning till High Court i syfte att bestrida lagenligheten av frihetsberövandet och de gjorde gällande att Irland inte längre kunde tillämpa systemet med en europeisk arresteringsorder i förhållande till Förenade kungariket. Ansökningarna avslogs och målen överklagades till den hänskjutande domstolen.

Enligt den hänskjutande domstolen är 2003 års lag om en europeisk arresteringsorder, genom vilken rambeslut 2002/584 införlivas med irländsk rätt, tillämplig på ett tredjeland i den mån det finns ett gällande avtal mellan nämnda tredjeland och unionen om överlämnande av eftersökta personer för lagföring eller straffverkställighet. För att denna lagstiftning ska vara tillämplig måste avtalet i fråga emellertid vara bindande för Irland. För det fall bestämmelserna i utträdesavtalet och i handels- och samarbetsavtalet om systemet med en europeisk arresteringsorder inte är bindande för Irland, är de nationella bestämmelser som föreskriver att nämnda system ska fortsätta att gälla i förhållande till Förenade kungariket ogiltiga, vilket skulle innebära att det är rättsstridigt att fortsatt hålla de berörda personerna frihetsberövade.

Den hänskjutande domstolen begärde förhandsavgörande för att få klarhet i **huruvida dels de bestämmelser i utträdesavtalet** som föreskriver att systemet med en europeisk arresteringsorder ska fortsätta att gälla under övergångsperioden i förhållande till Förenade kungariket, dels den **bestämmelse i handels- och samarbetsavtalet** som föreskriver att det system för överlämnande som införts genom avdelning VII i tredje delen av avtalet ska tillämpas på europeiska arresteringsorder som utfärdats före denna övergångsperiods utgång och som avser personer som ännu inte har gripits för verkställighet av sådana order före utgången av nämnda övergångsperiod, **är bindande för Irland.**

EU-domstolen konstaterade att begäran avsåg dels **artikel 62.1 b i utträdesavtalet** jämförd med artikel 185 fjärde stycket i detta avtal, dels **artikel 632 i handels- och samarbetsavtalet**. I artikel 62.1 b och artikel 185 fjärde stycket i utträdesavtalet föreskrivs nämligen att **skyldigheten att verkställa europeiska arresteringsorder som utfärdats i enlighet med rambeslut 2002/584 ska fortsätta att gälla efter övergångsperiodens utgång om den eftersökta personen greps före utgången av denna period, vilken i artikel 126 i avtalet fastställs till den 31 december 2020.** I artikel 632 i handels- och samarbetsavtalet föreskrivs att **verkställigheten av europeiska arresteringsorder som utfärdats i enlighet med detta rambeslut före övergångsperiodens utgång ska omfattas** av det system för överlämnande som föreskrivs i avdelning VII i tredje delen av avtalet **om den eftersökta inte har gripits för verkställighet av den europeiska arresteringsordern före samma periods utgång.** Det som begäran om förhandsavgörande avsåg var **huruvida artikel 50**

FEU, artikel 217 FEUF och protokoll (nr 21) ska tolkas så, att artikel 62.1 b jämförd med artikel 185 fjärde stycket i utträdesavtalet samt artikel 632 i handels- och samarbetsavtalet är bindande för Irland.

Irland har inte använt sig av möjligheten enligt protokoll nr 21 att förklara sig omfattas av avtalen i fråga. **Utträdesavtalet och handels- och samarbetsavtalet ingicks emellertid på grundval av artikel 50.2 FEU respektive artikel 217 FEUF.** Vad för det första gäller artikel 50 FEU, vilken har valts som rättslig grund för utträdesavtalet, framgår det av punkterna 2 och 3 i denna artikel att det däri föreskrivs ett utträdesförfarande som, för det första, innebär en anmälan till Europeiska rådet om avsikten att utträda, för det andra, framförhandlande och ingående av ett avtal där villkoren för utträde fastställs med beaktande av de framtida förbindelserna mellan den berörda staten och unionen, och för det tredje själva utträdet ur unionen vid den tidpunkt när nämnda avtal träder i kraft eller, om det inte finns något avtal, två år efter att anmälan gjordes till Europeiska rådet, om inte detta, i samförstånd med den berörda medlemsstaten, med enhällighet beslutat att förlänga denna tidsfrist. Härav följer att artikel 50 FEU har två syften, nämligen för det första att stadfästa en medlemsstats suveräna rätt att utträda ur unionen och, för det andra, att inrätta ett förfarande för att se till att ett sådant utträde kan äga rum under ordnade förhållanden. Det är för att på ett effektivt sätt kunna uppnå detta sistnämnda syfte som artikel 50.2 FEU ger unionen ensam befogenhet att förhandla fram och ingå ett avtal där villkoren för utträde fastställs. Artikel 50 FEU gav således behörighet att anta avtalet, vilket medför att protokoll nr 21 inte aktualiseras. Motsvarande resonemang gäller för artikel 217 FEUF, som låg till grund för det andra avtalet.

[Pressmeddelande på engelska](#) har lämnats.

Informationssamhället

Arbetsrätt

[Jourtjänstgöring under vilken arbetstagaren har rätt att utöva annan yrkesverksamhet inte arbetstid](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 11 november 2021 i mål C-214/20, Dublin City Council, prövat en begäran om förhandsavgörande från Labour Court (Arbetsdomstolen, Irland) angående tolkningen av artikel 2 i direktiv 2003/88/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (arbetstidsdirektivet). Begäran har framställts i ett mål mellan MG och Dublin City Council (kommunfullmäktige i Dublin, Irland) angående beräkningen av de arbetstimmar som utförts för kommunfullmäktige under jourtjänstgöringsperioder.

MG är en frivillig deltidsbrandman anställd av kommunfullmäktige i Dublin. Enligt ett system med jourtjänstgöring är han ställd till förfogande för den brandstation som han utbildats av. MG är skyldig att delta i 75 procent av brandstationens utryckningar men har möjlighet att avstå från att delta i resterande utryckningar. MG är inte skyldig att vara närvarande på en viss plats under sina jourtjänstgöringsperioder men när han larmas för att delta i en utryckning ska han anstränga sig för att nå brandstationen inom fem minuter efter samtalet och han måste under alla

omständigheter komma till brandstationen inom högst tio minuter. Jourtjänstgöringen infaller i princip 24 timmar per dygn 7 dagar i veckan. Den avbryts endast av ledighetsperioder samt av de perioder för vilka MG i förväg har anmält att han inte är tillgänglig, under förutsättning att Dublins kommunfullmäktige har godkänt detta. MG erhåller en grundlön som betalas ut månatligt och som syftar till att kompensera för jourtjänstgöringen och ytterligare ett belopp för varje utryckning. Han får utöva annan yrkesverksamhet, för egen räkning eller för en annan arbetsgivare, förutsatt att han inte arbetar mer än 48 timmar per vecka i genomsnitt. MG får däremot inte utöva sådan verksamhet under sina "aktiva arbetstimmar" som frivillig brandman. Med aktiva arbetstimmar avses inte enbart timmar då brandmannen faktiskt deltar vid bränder, utan även tid som ägnas åt arbete på stationen, såsom träning. MG måste bo och arbeta inom "rimligt avstånd" från den brandstation där han är anställd för att kunna iaktta inställelsetiden till brandstationen.

MG ansåg att de timmar under vilka han har jourtjänstgöring för kommunfullmäktige i Dublin ska kvalificeras som "arbetstid", i den mening som avses i 1997 års lag om arbetstidens förläggning och direktiv 2003/88, och väckte därför talan vid Workplace Relations Commission (kommissionen för yrkesrelationer, Irland). Talan avslogs varför han väckte talan vid den hänskjutande domstolen.

MG har påpekat att han ständigt måste vara i stånd att snabbt besvara ett larmsamtal. Detta hindrar honom från att fritt ägna sig åt sin familj och sociala aktiviteter samt sin yrkesverksamhet som taxichaufför. Underlåtenhet att iaktta sina skyldigheter gentemot kommunfullmäktige i Dublin kan enligt MG leda till disciplinära åtgärder och till och med avsked. Genom att **ålägga jourtjänstgöring 7 dagar i veckan, 24 timmar om dygnet och vägra att erkänna jourtjänstgöringen såsom arbetstid, har kommunfullmäktige i Dublin åsidosatt bestämmelserna om dygnsvila, veckovila och begränsning av veckoarbetstiden.** Kommunfullmäktige i Dublin har genmält att frivilliga brandmän inte är skyldiga att stanna på en bestämd plats när de har jourtjänstgöring. Om en frivillig brandman inte anländer till brandstationen inom den maximala inställelsetiden, blir följden härav helt enkelt att vederbörande inte erhåller någon lön. Med hänsyn till det aktuella joursystemets flexibilitet, är det inte motiverat att kvalificera jourtid som arbetstid.

EU-domstolen konstaterade att begäran om förhandsavgörande, i den del som kunde prövas, avsåg att ge för att få klarhet i **huruvida artikel 2 led 1 i direktiv 2003/88 ska tolkas så, att en jourtjänstgöringsperiod som utförs av en frivillig brandman, under vilken denne arbetstagare, med arbetsgivarens tillstånd, utövar en yrkesverksamhet för egen räkning, men i händelse av larmsamtal ska inställa sig på den brandstation han tillhör inom högst tio minuter utgör "arbetstid"**, i den mening som avses i denna bestämmelse. Den anförde inledningsvis att begreppen arbetstid och vila utesluter varandra, så att det alltid är frågan om enbart det ena eller det andra. Den påminde om att **syftet** med direktiv 2003/88 är att föreskriva minimikrav för att förbättra arbetstagarnas livs- och arbetsvillkor genom en tillnärmning av nationella bestämmelser om bland annat arbetstidens längd. Dessa bestämmelser utgör regler i unionens sociala regelverk vilka är av särskild betydelse och vilka ska komma varje arbetstagare till godo. Genom att föreskriva att **alla arbetstagare har rätt till en övre gräns för arbetstiden** och till dygns- och veckovila preciserar det nämnda direktivet den grundläggande rättighet som uttryckligen stadfästs i artikel 31.2 i Europeiska

unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och ska följaktligen tolkas mot bakgrund av nämnda artikel 31.2. Härav följer att **bestämmelserna i detta direktiv inte kan tolkas restriktivt till förfång för de rättigheter som arbetstagaren har** enligt direktivet. När en arbetstagare är skyldig att inställa sig för tjänstgöring inom några minuter ska perioden i princip i sin helhet anses utgöra "arbetstid".

Möjligheten för MG att utöva annan yrkesverksamhet under sina jourtjänstgöringsperioder utgör emellertid en viktig indikation på att jourtjänstgöringssystemets villkor inte innebär att denna arbetstagare utsätts för omfattande begränsningar som i väsentlig mån påverkar hans möjligheter att förfoga över sin tid, under förutsättning att de rättigheter och skyldigheter som följer av anställningsavtalet, kollektivavtal och den berörda medlemsstatens lagstiftning visar sig utformade på ett sådant sätt att det är möjligt att rent faktiskt utöva sådan verksamhet under en ansevärd del av dessa perioder. Svaret på frågan blev följande:

Artikel 2 led 1 i direktiv 2003/88 ska tolkas så, att en **jourtjänstgöringsperiod som utförs av en frivillig brandman, under vilken denne arbetstagare, med arbetsgivarens tillstånd, utövar en yrkesverksamhet för egen räkning men i händelse av larmsamtal ska inställa sig på den brandstation han tillhör inom högst tio minuter, inte utgör "arbetstid"**, i den mening som avses i denna bestämmelse. Detta gäller om en samlad bedömning av samtliga omständigheter i målet, bland annat omfattningen och villkoren för denna möjlighet att utöva en annan yrkesverksamhet samt det faktum att det inte föreligger någon skyldighet att delta i samtliga uttryckningar som utförs från den brandstation vederbörande tillhör, visar att de krav som arbetstagaren är skyldig att iaktta under den nämnda perioden inte är av sådan art att de objektivt och i väsentlig mån påverkar dennes möjligheter att under den aktuella perioden fritt förfoga över den tid under vilken hans professionella tjänster som frivillig brandman inte tas i anspråk.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Konsumenträtt

[Müsli \(och andra livsmedel som kan tillagas på olika sätt\) får inte deklarerars med näringsvärde efter tillagning](#)

EU-domstolen, nionde avdelningen, har i dom den 11 november 2021 i mål C-388/20, Dr. August Oetker Nahrungsmittel, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) angående tolkningen av artiklarna 31.3 andra stycket och 33.2 andra stycket i förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna m.m. Begäran har framställts i ett mål mellan Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV (centralförening för tyska konsumentorganisationer) (nedan kallad BVV) och Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG (nedan kallad Dr. Oetker). Målet rör en begäran om att sistnämnda bolag ska föreläggas att uppfylla kraven i förordning nr 1169/2011 med avseende på näringsvärdesdeklarationen på framsidan av en müsliförpackning.

Dr. Oetker är ett tyskt livsmedelsföretag som tillverkar och saluför müsli under beteckningen "Dr. Oetker Vitalis Knuspermüsli Schoko+Keks" (en knaprig müsli med

choklad och kex). Produktens förpackning består av en rätblocksformad kartong. På förpackningen finns följande näringsdeklarationer:

– På sidan av förpackningen (kartongens kortsida), under rubriken "Information om näringsvärde", finns uppgifter om energivärde och med mängden fett, mättat fett, kolhydrat, sockerarter, protein och salt dels i 100 gram av produkten vid försäljning, dels i en portion av müsli efter beredning bestående av 40 gram av produkten och 60 milliliter mjölk med en fetthalt på 1,5 procent.

– På förpackningens framsida, som är det huvudsakliga synfältet, upprepas uppgifterna om energivärde och mängden fett, mättat fett, sockerarter och salt, vilka endast avser portionen av produkten efter tillagning.

BVV anmodade Dr. Oetker att i fråga om reklam för den produkt som nämns i punkterna 9 och 10 i förevarande dom följa bestämmelserna om näringsdeklaration i förordning nr 1169/2011. Enligt BVV hade Dr. Oetker nämligen åsidosatt artikel 33 i denna förordning, jämförd med artiklarna 30 och 32 däri, eftersom energivärdet, på den synbara sidan av denna produkts förpackning, inte angetts för varje del av produkten som säljs, utan endast per portion av produkten när den har väl har tillagats. Anmodan följdes inte, talan väcktes och underinstansernas avgöranden överklagades så att målet nu handläggs vid den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen besvarade den första frågan, som avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 31.3 andra stycket i förordning nr 1169/2011 ska tolkas så, att denna bestämmelse endast är tillämplig på livsmedel som före konsumtion kräver tillagning eller vars tillagningssätt är förutbestämt. Den konstaterade att den produkt som är i fråga i det nationella målet kan tillagas på olika sätt, nämligen bland annat genom att det tillsätts mjölk, yoghurt, kvarg, fruktjuice, frukt, sylt eller honung. Den kan även konsumeras utan att tillagas. Domstolen hade således att uttala sig om **huruvida den näringsdeklaration som frivilligt anges på framsidan av livsmedlets förpackning, i de fall där det finns olika sätt att tillaga livsmedlet, kan begränsas till ett av dessa tillagningssätt.** Enligt artikel 31.3 andra stycket i förordning 1169/2011 får näringsinformation, "[v]id behov", avse "livsmedlet efter tillagning", i stället för att avse livsmedlet "vid försäljning", "under förutsättning att tillräckligt detaljerade tillagningsanvisningar lämnas och att informationen gäller livsmedlet när det är färdigt att konsumeras". Det mål som eftersträvas med artikel 31.3 andra stycket i förordning nr 1169/2011 ska bedömas med beaktande av såväl syftet som målet med den aktuella lagstiftningen, vilket, såsom domstolen redan har påpekat, inbegriper att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå när det gäller livsmedelsinformation, med beaktande av att konsumenterna uppfattar information olika. När ett livsmedel kan tillagas på olika sätt, är det inte möjligt att med hjälp av uppgifter om livsmedlets energivärde och om mängden näringsämnen däri efter att livsmedlet tillagats i enlighet med tillverkarens förslag göra en jämförelse med motsvarande livsmedel från andra tillverkare, eftersom beräkningen av energivärdet och mängden näringsämnen i en produkt som kan tillagas på olika sätt per definition och nödvändigtvis varierar beroende på vilket tillagningssätt som används. Den bristande jämförbarheten kan inte heller avhjälpas genom att värdet på en portion anges på annan plats på förpackningen, med produktens värde per 100 g vid försäljning. Livsmedel som kan tillagas på olika sätt ska således inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 33.2 andra stycket i förordning nr 1169/2011.

Migrationsrätt

[Tyskland tillåts att bevilja flyktingstatus till att omfatta barn till förälder som lämnats sådan status](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 9 november 2021 i mål C-91/20, Bundesrepublik Deutschland, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland) angående tolkningen av artiklarna 3 och 23.2 i direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet. Begäran rör den tyska migrationsmyndighetens beslut att inte bevilja LW asyl.

LW föddes i Tyskland år 2017. Hon har en tunisisk mor och en syrisk far, och är tunisisk medborgare. Det står inte klart om hon även är syrisk medborgare. Hennes far är beviljades flyktingstatus år 2015. Den asylansökan som lämnades in i LW:s namn avslogs.

Enligt den hänskjutande domstolen har LW inte själv rätt till flyktingstatus, eftersom hon skulle kunna åtnjuta skydd i Tunisien. Hon **uppfyller emellertid villkoren i tysk lagstiftning för att beviljas derivativ flyktingstatus i egenskap av underårigt barn till en förälder som beviljats sådan status, i syfte att skydda familjen i asylsammanhang.**

Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i **huruvida en sådan tolkning av tysk rätt är förenlig med direktiv 2011/95**, eller närmare bestämt huruvida artiklarna 3 och 23.2 i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att de utgör hinder för att en medlemsstat med stöd av förmånligare nationella bestämmelser beviljar ett ogift underårigt barn till en tredjelandsmedborgare som har beviljats flyktingstatus i enlighet med ordningen i detta direktiv, derivativ flyktingstatus i syfte att hålla samman familjen, även när detta barn är fött inom denna medlemsstats territorium och – genom den andra föräldern – är medborgare i ett annat tredjeland, i vilket barnet inte riskerar att bli förföljt. Den hänskjutande domstolen vill i detta sammanhang även få klarhet i om det för besvarandet av denna fråga är relevant huruvida det är möjligt och rimligt för barnet och dess föräldrar att bosätta sig i det sistnämnda tredjelandet.

EU-domstolen besvarade frågan nekande, men tillade att för att sådana nationella bestämmelser ska vara förenliga med direktiv 2011/95 **krävs emellertid att barnet inte omfattas av någon av de undantagsgrunder som avses i detta direktiv och att barnet genom sitt medborgarskap eller någon annan omständighet som kännetecknar hans eller hennes personliga rättsliga status inte har rätt till en bättre behandling i denna medlemsstat än den som följer av att flyktingstatus beviljas.** Artikel 3 i direktiv 2011/95 gör det nämligen möjligt för medlemsstaterna att anta förmånligare bestämmelser för att fastställa vem som ska betraktas som flykting, förutsatt att dessa bestämmelser är förenliga med direktivet. Sådana bestämmelser är oförenliga med direktivet bland annat om de låter tredjelandsmedborgare som befinner sig i en situation som helt saknar samband med den logiska grunden för internationellt skydd komma i åtnjutande av flyktingstatus. Domstolen påpekar det kan finnas situationer där en sådan automatisk utvidgning av flyktingstatusen i syfte att hålla samman familjen, till att även omfatta ett underårigt

barn till en person som har beviljats flyktingstatus inte – skulle vara förenlig med direktiv 2011/95. Det framgår i förevarande fall inte att LW, genom sitt tunisiska medborgarskap eller någon annan omständighet som kännetecknar hennes personliga rättsliga status, skulle ha rätt till en bättre behandling i Tyskland än den som följer av att hennes fars flyktingstatus på derivativ väg utvidgas till att även omfatta henne.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

[Europarättslig tidskrift](#) är åter fritt tillgänglig på nätet. Från senaste numret kan nämnas artikeln [Stadgan, arbetsrätten och EU-domstolen](#) av Staffan Ingmanson.

[Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet. Från dess webbplats på senare tid noteras [Konferensrapport: Ben Terra's European Tax Law](#) Giacomo Lindgren Zucchini

[Svensk juristtidning](#) tillhandahåller alla artiklar fritt på nätet. Från senare datum kan emellertid inte noteras något av mer specifikt EU-rättsligt intresse.

NYA MÅL

Hovrätten för Nedre Norrland har begärt förhandsavgörande från EU-domstolen, där målet benämns C-666/21, Åklagarmyndigheten. Mer information i nästa nummer.

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Inga förhandlingar i mål där svenska är rättegångsspråk är planerade i domstolen.

Mål under handläggning

Ett urval av intressanta mål som ännu inte avgjorts inom de områden som bevakas i Nyhetsbrevet är följande.

Mål C-181/21 – ett polskt mål där ytterligare frågor om oavhängiga domstolar ställs. Tolkningsfrågorna återfinns [här](#).

Mål C-817/19 rör bekämpandet av terrorism och skyddet för personuppgifter. Tolkningsfrågorna återfinns [här](#).

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

[En ny konsumentköplag – lagrådsremiss](#)

Regeringen föreslår en modernisering av konsumenträtten vid köp av varor och vid avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster.

Alla människor är konsumenter som regelbundet köper och använder olika varor och tjänster. Våra konsumtionsvanor förändras med tiden och det blir allt vanligare att handla på nätet och över gränserna. Nya digitala produkter och tjänster utvecklas som konsumenter kan strömma eller ladda ned och som också kan integreras i eller kopplas till olika varor. Digitalt innehåll kan också tillhandahållas i utbyte mot konsumentens personuppgifter. Regeringen föreslår nu en ny konsumentköplag som syftar till att anpassa reglerna till denna utveckling och stärka konsumentskyddet. Den nya lagen ska reglera vad som gäller för leverans av varor och digitalt innehåll och vid dröjsmål med att leverera eller betala. Lagen ska också reglera vad som utgör fel i en vara eller digitalt innehåll, vem som ansvarar för felet och vilken rätt konsumenten har att få felet avhjälpt. För att stärka konsumentskyddet och förbättra varors hållbarhet föreslår regeringen att alla fel som visar sig under två år efter köpet av en vara som utgångspunkt ska anses vara fel som näringsidkaren ansvarar för, vilket är en förlängning från dagens sex månader. Regeringen föreslår dessutom att det införs vissa särskilda regler vid konsumentköp av levande djur. Syftet är att få till stånd en mer ändamålsenlig ordning för både näringsidkare och konsumenter samt bidra till en god djurvälstånd och respekt för djur vid sådana köp. Förslagen i lagrådsremissen genomför EU-direktiven om försäljning av varor och om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2022.

[Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång – lagrådsremiss](#)

I lagrådsremissen föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhanda-hållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösnings-tjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

Regeringen föreslås få meddela föreskrifter om vilka kommunala myndigheter och enskilda organ som ska vara behöriga myndigheter eller nationella samordnare och vilka uppgifter en samordnare ska ha. Enligt förslaget bestämmer regeringen vilka förvaltningsmyndigheter under regeringen som ska vara behöriga myndigheter eller nationella samordnare. Vidare föreslås att behöriga myndigheter ska vara skyldiga att lämna information till en nationell samordnare och att vissa uppgifter som framgår av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 ska utföras av de behöriga myndigheterna.

Lagen föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 april 2022.

[Granskning av utländska direktinvesteringar, SOU 2021:87](#)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EU-förordningen) trädde i kraft den 11 april 2019 och tillämpas sedan den 11 oktober 2020. Ett grundläggande syfte med EU-förordningen är att skapa en rättslig ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen med hänsyn till säkerhet eller allmän ordning.

Utredningens uppdrag har bestått av två delar. Den ena har varit att föreslå de anpassningar och kompletterande bestämmelser som är nödvändiga för att EU-förordningen ska kunna tillämpas i Sverige. Utredningen redovisade den delen i mars 2020 i delbetänkandet Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar (SOU 2020:11). Utredningens förslag har lett till lagstiftning. Lagen (2020:826) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar och förordningen (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar trädde i kraft den 1 november 2020.

I detta slutbetänkande redovisar utredningen den andra delen av uppdraget, nämligen att föreslå hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas. I kommittédirektiven anges att syftet är att kontrollera uppköp och strategiska förvärv av bolag med säte i Sverige vars verksamhet eller teknologi har betydelse för säkerhet eller allmän ordning.